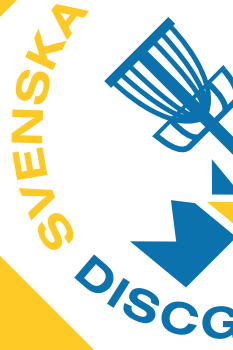

SVENSKA DISCGOLFFÖRBUNDETS

Att anlägga en discgolfbana

En hjälp i planeringsarbetet

Att anlägga en discgolfbana -

En hjälp i planeringsarbetet

För vem är detta dokument?

Detta dokument är framtaget för att tidigt kunna identifiera problem som kan uppstå vid anläggande av en discgolfbana och även komma med förslag på lösningar. Målgruppen är markägare, kommuner, föreningar och personer som är i startgrupparna för att anlägga en bana.

Dokumentet innehåller inte information kring tex hur långa ett hål ska vara, vad som kännetecknar ett bra hål osv. Utan här tittar vi mer på banan som en anläggning och hur den påverkar miljön runt om och vilka viktiga punkter som finns för att skapa möjligheterna till en bana som uppmuntrar till rörelse över tid med positiva sideeffekter samt hur man kan hantera intressekonflikter som kan uppstå.

Kontaktperson Discgolfkortet
Svenska Discgolfförbundet

Mattias Nilsson, Verksamhetsutvecklare
mattias.nilsson@svenskdiscgolf.se
073 510 98 66

Vad är discgolf?

Discgolf är en sport som påminner i stort om vanlig bollgolf med den skillnaden att du kastar discar istället för att spela med klubba och boll. Målet är att, med så få kast som möjligt, kasta din disc från en utkastplats (tee) ned i korgen. Discgolfbanor kan ligga antingen i en park eller i skogen. En viktig skillnad mellan discgolf och bollgolf är att banan man spelar på kräver betydligt mindre utrymme. Fairways på ett discgolfhåll kan vara så smala som 5 m. Normalt är hålen mellan 50 och 250 m långa.

Discgolf passar alla, ung som gammal och det finns åldersskyddade klasser från de yngsta juniorerna till de som spelar i klassen Legends (över 70 år). Discgolf är en av de snabbast växande sporterna i världen och antalet banor i Sverige växer kontinuerligt.

För att anlägga en bana krävs en del undersökningar och överväganden.

Ett bra håll är inte alltid en bra idé

När man påbörjar arbetet av en discgolfbana är det väldigt lätt att ryckas med. Skogen, ängarna och marken man planerar banan på är som en tom kanvas som bara väntar på att fyllas av discgolf och vackra kast. Här är det lätt att sätta ett fint och "bra" discgolfhåll framför det sunda förnuftet. Var redan nu medveten om att markägare, befintlig verksamhet och miljön kommer kunna sätta stopp för det där drömhålet. Var från dag ett öppen för kompromisser och ha inställningen att allt som görs på banan är långsiktigt. Att tex lägga ett håll som inkräktar på säkerheten är något som man kommer få ångra längre fram i processen. Verkligheten kommer alltid komma ikapp.

På samma sätt måste markägare och beställare tex kommun vara medveten om att deras tankar och vision kring marken kanske inte alltid passar bra in i discgolfs värld.

Kommunikation -

Det är aldrig för tidigt att börja kommunicera

Det leder oss in på en av de viktigaste frågorna kring att anlägga en discgolfbana. Kommunikationen måste vara öppen och information måste ut redan från start. Bygget av en bana måste förankras hos boende i närheten, andra verksamheter på området och eventuella närliggande markägare.

Genom en tidig och informativ kommunikation sparar man mycket konflikter och problem som senare kan uppstå. Ta inte givet att alla förstår vad discgolf är eller uppskattar idrotten.

Bjud in till en "prova på dag" på ett fält i närområdet. Förklara att discgolfsen inte ska förväxlas med bollgolf och man tex inte skövlar all skog utan det är en fördel för discgolfsen att ha mycket träd och buskar kvar.

Kommunicera - En bra start...

När man hittat och fått godkänt att anlägga en bana på en viss mark är det lätt att man direkt går in i "banbyggare"-mode där hålen planeras och inköp görs.

Här gäller det att som banbyggare och/eller förening bromsa sig själva lite och ta allt i rätt ordning. Börja med att kommunicera.

Kommunen kan i vissa fall även ställa krav på samråd med närliggande verksamheter och eller närboende privatpersoner. För ett lyckat samråd krävs att ni som klubb eller du som enskild person är väl förberedd.

Steg 1

Identifiera vilka discgolf banan berör

- Vilka bor i närheten?
- Vilka rör sig i området?
- Finns det andra aktiviteter i området som skulle kunna påverkas av banan?

Steg 2

Bjud in alla till ett informationsmöte. Se även till att kommun/markägare är på plats.

Ha en förståelse för att alla inbjudna inte har kunskap kring discgolf. Rädslan att bli av med sin oas för hundpromenader eller perfekta cykelstigar kan väcka känslor och ilska. Var tydlig med att ni bara är i inledningsfasen av arbetet och ännu finns möjlighet att komma med tankar och åsikter som kan påverka utformningen.

Inled mötet med att förklara vad discgolf är och ge bild eller video-exempel på ett discgolfhål. Välj hål som är liknande det man önskar anlägga på marken.

Förklara vad discgolfsen bidrar till när det kommer till folkhälsa och hur discgolfsen ofta samarbetar med naturen när man anlägger en bana - Se senare avsnitt i detta dokument.

Bjud in till frågor och ställ frågor själva. Skulle det tex vara många hundägare som promenerar i området. Ställ frågor kring hur ni tror banan skulle påverka deras vardag. Se om ni kan ge lugnande svar kring deras frågor. Genom att visa intresse kring andras oro kan man lättare jobba sig fram till lösningar.

Det mest frustrerande är att inte känna sig hörd eller förstådd. Därför är det viktigt att man alltid bekräftar och visar att man förstår varandra. Även om man är av olika åsikt. Genom förståelse kan man få ner tonläget och föra diskussioner utan för mycket känslor.

Nedanstående punktlista kan vara bra att utgå ifrån för att kunna svara på frågor som troligen kommer upp.

- Projektets syfte och omfattning: Hur ser er discgolfbana ut (9 alt 18 hål, tees, mm) och varför vill ni lägga den på den platsen som ni har sett ut? Finns alternativa placeringar av banan?
- Tidsplan: När börjar och slutar banbygget?
- Genomförande och miljöpåverkan: Hur påverkas naturen i området, både under byggtiden och när banan är klar? Kommer ni behöva ta ned träd eller planerar ni anlägga en damm? Finns risk att discar flyger in på tomter eller ut på elljusspår/cykelvägar? Hur kommer banan att skötas?

- Trafik och tillgänglighet:
Kommer banan att generera trafik, var ska spelarna parkera, kommer det byggas toaletter mm?
- Dialog och medbestämmande:
Hur kan närboende påverka och vara delaktiga? Detta är beroende delvis på om området är detaljplanlagt eller inte.

Steg 3

Uppföljning - Ta noga anteckningar under mötet. Ta allas frågor och oro på allvar. Gå hem i lugn och ro och se över lösningar som kan lugna dom som kanske inte stöttar banan helt om ni inte kan ge lugnande besked direkt. Tänk på att svar som "det löser sig" eller "det kommer aldrig hända" kanske inte ger den effekten man önskar.

Det är mycket lättare att lugna med konkreta lösningar, tex "Vi anlägger hålet så vi kastar bort från era bostäder".

Lyckas ni arbeta fram lösningar - informera om dessa och om ni bedömer att behovet finns, bjud in till ett nytt möte.

Jobbet ni lägger ner på kommunikation tidigt kommer ni få tillbaka i att arbetet med själva banbyggandet blir både roligare och förhoppningsvis mindre problematiskt. Kanske till och med att ni lyckas hitta lite hjälp med byggandet på vägen.

En stark förankring med de som berörs av banan skapar också bättre förutsättningar för banan över tid.

Att anlägga en discgolfbana

För att kunna anlägga en discgolfbana behövs det tillgång till ett markområde som är tillräckligt stort och som har bra förutsättningar. De flesta, men inte alla, discgolfbanor är anlagda på kommunal mark. Oavsett vem som äger marken krävs att du har tillstånd att göra de arbeten som krävs för att få till din bana.

Som kommun eller markägare vid tilldelning av mark

Om möjligt tilldela tidigt mer område än vad banan egentligen kräver. Det skapar bättre förutsättningar att få till en bra bana även om problem dyker upp längs vägen. Tex om det visar sig att det i tilldelat område finns ett känsligt djur eller vöxtliv så kan man enklare hitta plats för hål på andra delar av området.

Vill man inte banan ska breda ut sig för mycket är det bättre att villkora hur stor del av tilldelat område banan får göra anspråk på. Ju mindre område desto större risk för intressekonflikter. Här behöver markägare vara beredda på att än mer stötta förening och banläggare vid eventuella konflikter då möjligheter till kompromisser är mindre. *Viktigt att markägare, förening/banbyggare gör detta tillsammans.*

Samråd med kommun/markägare

På kommunal mark är det ofta den tekniska förvaltningen som ansvarar för kommunens markinnehav men det varierar med storleken på kommunen. Ofta har klubben/personen som vill anlägga en bana tittat ut ett område som ser lockande ut. Ett bra första steg är att tidigt kontakta din kommun och diskutera om det är ett bra område ur deras synvinkel eller om det finns förutsättningar du behöver känna till, exempelvis om området har begränsningar i form av detaljplaner/skogsbruksplaner eller annat som reglerar vad som får göras inom området. Dessa kan underlätta anläggande av en discgolfbana om exempelvis friluftsliv är ett uttalat mål i planerna för området men det kan också begränsa möjligheterna för vad som går att göra. Oavsett vilket är det viktiga dokument att känna till.

Detaljplan

En detaljplan är ett kommunalt dokument som bestämmer hur mark och vatten får användas inom ett visst område. Den reglerar vad som får byggas, hur stora tomter mm ska vara och var vägar, parker och andra gemensamma ytor ska placeras. Detaljplanen är en del av stadsplaneringen och ska säkerställa att områden utvecklas på ett sätt som passar både miljön och människorna som bor där.

Skogsbruksplan

En skogsbruksplan är ett dokument som hjälper skogsägare att planera och sköta sin skog på ett hållbart och effektivt sätt. Den innehåller information om skogens tillstånd, som trädslag, ålder och virkesvolym, samt förslag på skötselåtgärder som gallring, avverkning och naturvård. Skogsbruksplanen fungerar som ett verktyg för att balansera ekonomiska mål med hänsyn till biologisk mångfald och andra miljövärden, samtidigt som den underlättar långsiktig planering av skogsbruket.

Naturvärdesinventering

Det kan ställas krav på en naturvärdesinventering innan bygget genomförs. Men även om det inte är ett krav finns flera fördelar med att göra en mer noggrann inventering av området för banan innan arbetet påbörjas. På så sätt kan missförstånd och misstag undvikas så att inte naturvärden skadas men kanske framför allt så att så mycket naturvärden som möjligt tillförs i området! Vissa växt och djurarter är skyddade enligt lagen och får inte skadas. Det regleras bland annat i något som heter artskyddsförordningen. Det är viktigt att veta om det finns förutsättningar för att sådana arter kan förekomma och i sådana fall om de riskerar att påverkas av bygget av en discgolfbana. Ofta är det inga problem men det är något att ha koll på.

Positiva aspekter med en discgolfbana

Rekreation

I dagens samhälle rör sig människor, särskilt unga, mindre och mindre och fetma och psykisk ohälsa är ett växande problem. Det har konstaterats i många studier att rörelse främjar både det fysiska och det psykiska välmåendet och motion kan ju numera också skrivas ut på recept. Ett av målen inom friluftslivspolitikerna är att skapa förutsättningar för regelbunden fysisk aktivitet i natur- och kulturlandskapet. Regeringen har initierat satsningar för att öka fysisk aktivitet bland barn och unga både under skoldagen och på fritiden. Discgolf är en sport som både är billig att komma igång med då en discgolfdisc kostar mellan 50 och 200 kronor. De flesta banor är också gratis att spela på. Det gör att både vuxna, barn och ungdomar kan spela oavsett inkomst och socialgrupp. Banorna är ofta öppna dygnet runt vilket också gör att barn från familjer där föräldrarna jobbar udda tider får tillgång till en sport som går att utöva, förutsatt att en bana finns inom rimligt avstånd.

Naturvärden

Vid anläggandet av en discgolfbana finns stora möjligheter att stärka värden som redan finns på platsen och att tillföra värden som inte redan finns. Rena granbestånd kan öppnas upp så att ljuset når marken och brynmiljöer uppstår. Tidigare hävdade gräsmarker som vuxit igen kan börja hävdas igen och träd och buskar knutna till det gamla odlingslandskapet kan återta sin plats i en halvöppen, solbelyst miljö. Död ved kan tillföras längs fairways och som hinder för att ytterligare gynna den biologiska mångfalden. Småvatten/dammar kan anläggas som tillför både ett vackert hinder för discgolfspelaren och ytterligare en bristmiljö för grodor, insekter och fåglar.

Blommande träd och buskar

Blommande träd som rönn, oxel, apel men kanske framförallt sälg har höga värden för biologisk mångfald. När humledrottningar och andra tidiga pollinatörer vaknar ur vinterdvalan så behövs de solbelysta sälgarna för att föda dem då markens växter ännu inte gått i blom. Sälgarna har också värden för många insekter som lever i dess ved samt för fåglar. Därför kan med fördel en del sälgar väljas ut att sparas så att de röjs fram och står i bryn intill tänkta fairways eller solitärt. Sälgar som sparas solbelyst har extra mycket värden.

Även blommande buskar som slån och nypon kan röjas fram och sparas i bryn intill fairways för att på så sätt både tjäna som nektar och födokälla samt som skydd för småfåglar och andra djur.

Sälgar som friställts vid anläggande av Bockarps discgolfbana i Mjölby. Här har också ett bryn skapats till vänster i bild där äldre lövträd och tallar sparats för att fortsätta en gynnsam utveckling. Foto Henrik W

Död ved

Död ved är generellt en bristvara i landskapet. Banan läggs med fördel så att det går att minimera behovet av att ta ned större träd (träd över 4 dm i diameter). Träd som tas ned kan med fördel placeras ut i solbelysta lägen i kanten av fairways eller för att forma exempelvis en OB-ö på en annars trivial öppen yta. Död ved utgör livsmiljö för en mängd olika arter, inklusive insekter, svampar och lavar, varav många är hotade eller sällsynta. Skalbaggas som lever i ved, som den praktfulla ekoxen, är exempel på arter som är direkt beroende av död ved för sin överlevnad.

Död ved som lagts upp solexponerat intill fairway skapar ett ovanligt och värdefullt habitat för många insekter och svampar. Notera också den kortklippta grässvålen på den torra marken som ger värdefull variation att kontrastera mot uppslaget av lövsly på hygget i bakgrunden. I sandblottor finns möjligheter för grävsteklar och sandbin att hitta livsmiljöer. Från Bockarps discgolfbana i Mjölby. Foto Henrik W (Martin Rasch och Micke Wiberg på bilden)

Det går också att anlägga så kallade trädkomposter av stammar från området eller från annan plats. På denna kan man sätta en discgolfkorg som då både blir upphöjd och som ger en exklusiv livsmiljö för krävande insektsarter.

Trädkomposter är en typ av ovanlig insektsmiljö som skapas genom att gräva ned stockar stående i en grop och sedan fylla igen gropen med sågspån och jord. Ovan en principskiss från Life Bridging the Gap.

Småvatten

Mindre fiskfria vattensamlingar är en bristvara i dagens landskap. Finns det fuktiga partier och gamla diken i området för den tänkta banan skulle de kunna vara lämpliga för att anlägga ett småvatten/ en damm. Det är ofta ett intressant hinder som naturlig OB på en discgolfbana och ett sådant skulle ytterligare stärka värdena för både vattenlevande växter och djur som insekter och amfibier och för fåglar och andra landlevande arter. Dammen bör i sådana fall helst anläggas solexponerat med en grundare del åt söder där vattentemperaturen kan bli högre för maximal insektsproduktion samt en djuphåla någonstans så att den har vatten en större del av året. Med fördel kan en del träd/buskar stå kvar i norr då de ger vindskydd och nektarkällor. Går det att få ett flöde genom dammen är det idealt då dessa oftare får klarare vatten, till gagn för både djurlivet och discgolfarna som lättare hittar sina discar. För mer tips se Praktisk handbok för våtmarksbyggare.

Små vattensamlingar är en bristvara i dagens landskap. Dammar som skapas eller röjs fram i samband med anläggandet av en discgolfbana tillför stora värden för den biologiska mångfalden, främst för groddjur, insekter och fåglar men även för många andra djur och växter. Bild från hål 10 i Gävle (Copyright Gefle discgolf)

Solitära och värdefulla träd

Ädellövträd och då särskilt ek, har stora biologiska värden knutna till sig. Ekar kan bli mycket gamla och erbjuder livsmiljö för en mängd arter, inklusive insekter, svampar, lavar och fåglar. Gamla ekar med håligheter och död ved är särskilt viktiga för hotade arter. Många marker som tidigare var betade är idag under igenväxning. Medveten skötsel av en discgolfbana kan öppna upp igenväxande mark och bevara de värdefulla träden i ett öppet landskap och på så sätt säkra värden för framtiden. Detta gäller inte bara ek utan trädslag som lind och lönn har höga värden, särskilt i solexponerade lägen.

En del friställda ekar på Alvikens discgolfbana i Västervik. Korgen har placerats så att träden blir ett hinder och sly och buskar har röjts bort. Detta gör att träden nu står solexponerat och fria från igenväxningsvegetation som annars skulle ha skuggat stammarna och minskat dess värde för känsliga insekter och lavar.

Foto Henrik W

Saker att ta hänsyn till

Invasiva växter

Invasiva växter är inte ett värde utan ett växande problem i Sverige eftersom de sprider sig snabbt och tränger undan inhemska arter. Detta hotar den biologiska mångfalden och kan förändra ekosystemen, vilket påverkar både växter och djur negativt. Dessutom orsakar vissa invasiva arter skador på jordbruk, skogsbruk och vattenmiljöer, vilket leder till ekonomiska kostnader. Exempel på sådana växter är kanadensiskt gullris, parkslide*, jättebalsamin och jätteloka, som kräver omfattande insatser för att bekämpas och begränsa deras spridning. En discgolfbana kan bidra med ideella krafter som kan hjälpa till att bekämpa och trycka tillbaka icke önskvärda arter vilket skett på flera platser i Sverige.

*Fotnot: Om någon av dessa arter påträffas så ta kontakt med kommunen och rådgör om hur ni ska göra. Flera arter kan nämligen vara svåra att bekämpa rätt. Förekommer parkslide/jätteslide ska bekämpning av dessa undvikas då det än så länge saknas tillförlitliga metoder att göra detta och problemet riskerar att förvärras av en misslyckad bekämpning. Jätteloka kan också ge brännssår vid hudkontakt.

Kanadensiskt gullris i förgrunden som tryckts tillbaka för att anlägga en utkastplats (tee) på Bockarps discgolfbana i Mjölby. Foto Henrik W

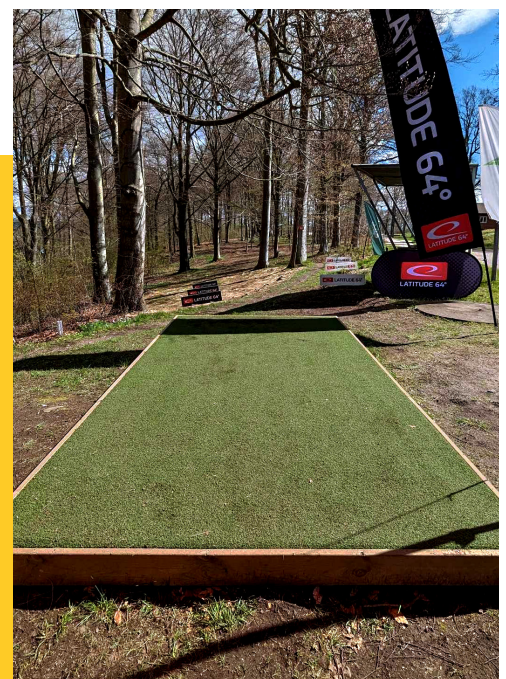
Fornlämningar

Runt om i naturen finns det lämningar från tidigare människor och markanvändning. Det kan vara stenmurar, odlingsrösen, torpgrunder, gamla boplatser m.m. Dessa är i många fall skyddade på något sätt. Det kan vara genom det generella biotopskyddet i Miljöbalken eller av Kulturmiljölagen. Via Riksantikvarieämbetets databas fornsök går det att få grundläggande information om fornlämningar, men var försiktig med allt som kan vara skyddat och kolla gärna en extra gång med kommunen/länsstyrelsen så att det inte görs misstag här då sådana kan bli kostsamma. Om du träffar på en okänd fornlämning i samband med grävarbeten måste arbetet omedelbart avbrytas och anmälan göras till länsstyrelsen. Generellt är det bra att försöka undvika områden med fornlämningar där det är möjligt.

Konstgräs

Ofta används konstgräs som material på utkastplatserna. Konstgräs kan ha negativa miljöegenskaper. Det är då framför allt konstgräs av den typ som täcks med ett fint gummigranulat. Äldre konstgräsplaner täcktes i stället ofta med sand. Problemet enligt Naturvårdsverkets information om konstgräs är att gummigranulatet försvinner från planerna och sprids i närområdet. För att säkerställa önskvärd funktion måste då nytt granulat återföras.

Att betänka i detta är storleksskillnaden mellan ytan på en fotbollsplan och den totala ytan som går åt till att täcka utkasterna på en discgolfbana. Enligt Naturvårdsverkets information om påverkan från konstgräs finns det cirka 1200 konstgräsplaner i Sverige. Varje plan har normalt en yta på ca 60 x 100 m dvs 6 000 m². En discgolfbana med 18 hål som har normalstora (ca 2x4 m) utkast ger en total yta på 144 m². Det går alltså att anlägga 40 stycken 18-håls discgolfbanor innan de motsvarar en fotbollsplan. Utkasterna kräver inte heller gummigranulatet för att ha önskvärd funktion varför sådant inte kontinuerligt behöver tillföras. På så sätt sprids inte granulatet i miljön. Utkasterna kan vid behov i stället dressas med sand. Använd om möjligt granulatfritt konstgräs så att mikroplasterna aldrig kommer ut i miljön.

Övriga aktiviteter på området

Man bör tidigt göra en "inventering" kring övriga verksamheter och vilka som rör sig i området där banan ska läggas. Detta innefattar allt från organiserad verksamhet som andra idrotter, friluftsförbundet, scouter, förskolor, stigar där hundägare rastar sina hundar, gång och cykelbanor, bär- och svamplockare.

Även om inte alla dessa "äger" rätten till området är det viktigt att skapa sig en förståelse för var dessa rör sig och hur man kan samverka med redan befintliga aktiviteter.

Ett exempel på detta kan vara att man istället för att lägga hål längst med befintliga stigar så kastar man ifrån dessa stigar och istället använder dom för transport mellan hålen.

Skyddsåtgärder

Discgolf är en populär och växande sport. Det gör att det på en populär kan bli väldigt många spelare som kastar där. Det kan ge ett visst slitage på både mark och träd. Därför kan det vara nödvändigt att vidta skyddsåtgärder så att inte naturvärden på discgolfbanan skadas. De vanligaste problem är skador på träd från kastade discar och markslitage på fuktigare mark.

Träd

För att undvika skador på värdefulla träd kan det vara nödvändigt att skydda dem och det enklaste sättet att skydda dem är att sätta upp någon form av skydd runt dessa. Det finns en mängd möjliga lösningar för detta. Ofta används impregnerat virke eller slankor från befintliga träd som spänns runt stammarna på den sidan som riskerar att träffas av discar. Det viktigaste att komma ihåg är att träden hela tiden växer och något som spänns runt stammen måste med tiden släppas efter för att inte "strypa trädet". Detta är en kontinuerlig underhållsåtgärd som ska läggas in i planen redan när banan byggs. Prioritera att skydda grövre och annars värdefulla träd samt träd som om de försvinner påverkar hur hålet spelas.

Trädskydd på två värdefulla tallar på Kungshöga discgolfbana i Mjölby. Notera att mängden virke kunde ha minskats för att minska egenvikten och öka livslängden på skydden. Plankorna hade helt enkelt kunna sättas glesare så länge en discgolfdisc inte kan komma åt stammen. Med en medveten utformning och fastsättning av banden kan de kontinuerligt släppas efter för att undvika problem med att träden "stryps" när de växer. Foto Henrik W

På Krokhol discgolfbana i Norge har man valt att ta till vara på träden man kapat och skapa trädskydd med hjälp av dessa. En lite mer avancerad lösning men som ger ett resultat där skyddet blir som ett kamoufläge på håll.

Fuktiga marker

Sträva efter att undvika att anlägga banan på fuktig mark då denna mycket lättare slits och det är svårt att underhålla på ett bra sätt. Ibland finns det möjligheter att anlägga hål som har ett kortare parti fuktig mark. Detta kan med fördel då markeras som OB och att ett alternativt sätt att passera marken skapas. Sedan får det området skötas medvetet för att funktionen ska upprätthållas över tid.

Ett fuktigt parti med ormbunkar ligger precis framför tee i bilden. Det här är ett värdefullt mindre våtmarksområde med bland annat grönvit nattviol och rikligt med kärrtistel har sparats. För att skydda det från slitage och undvika leriga och irriterade spelare har våtmarken markerats som OB vilket innebär att om frisbeen landar här får spelaren plocka upp den och spela vidare från utkastplatsen/dropzonen på andra sidan. En spång har anlagts för att skydda marken från slitage. Hål 5 Rydsskogens discgolfbana i Linköping. Foto: Andreas Johansson

Referenser

2009 Jordbruksverket. Sälgen behövs.

2014 Praktisk handbok för våtmarksbyggare. Feuerbach P, Strand J. Hushållningssällskapet Halland.

Resurser

<https://minkarta.lantmateriet.se/>

<https://kartbild.com/#5/62.965/27.070/0x80>

<https://www.raa.se/om-riksantikvarieambetet/fragor-och-svar/fornlamningar/>

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/om-plast/konstgrasplaners-miljopaverkan/>

<https://handbok.lifebridgingthegap.se/kapitel/ekoxekomposter/>

Bilaga 1. Exempel på en områdesbeskrivning

Det aktuella området runt Måsån utgörs idag av en lövblandskog med inslag av barrträd. Träden är i huvudsak klena med diametrar under 3 dm och längre skoglig kontinuitet i området saknas. Detta syns tydligt på äldre flygbilder från 1960 och framåt. Vid ca år 1960 saknas trädskikt helt utan marken utgjordes av öppna jordbruksmarker i form av åker eller betesmark.

Med hänsyn till detta är de skogliga naturvärdena förhållandevis låga. Lövblandskogen har dock vissa värden knutna till flerskiktning och inslag av blommande träd och buskar som till exempel sälg. Det kan finnas naturvärden knutna till kvarstående hävdgynnad flora.

Med en medveten rövning där blommande träd och buskar sparas kan naturvärdena på platsen snarast stärkas av en rövning av klena träd som ökar mängden brynmiljöer i området. Att marken återigen klipps ger också en variation i gräsmarken vilken kan tillföra mer solvarma ytor och ge möjligheten för hävdgynnad flora att stå kvar på längre sikt.

Säkerhet för människor och byggnader

När vi anlägger vår discgolfbana ska vi inte bara ta hänsyn till naturen. Vi ska ta hänsyn till alla som vistas på och runt banan.

Börja redan med hur man tar sig till och från banan

Planera direkt hur man ska ta sig till starten av banan. Är det säkert för barn att ta sig fram? Kommer biltrafiken öka i området och hur ska vi då kunna se till vi inte riskerar säkerheten för andra som rör sig i närområdet? Kommunera med kommunen över hur man löser eventuella problem bäst. Behövs det ett övergångsställe? Kan man sätta upp farthinder och får föreningen sätta upp skyltar som uppmuntrar till att köra lugnt och försiktigt?

Anlägg säkra hål

Ibland kanske man hittar det helt perfekta discgolfhålet - Ja på pappret i alla fall. Om hålet tex går över en gångväg eller rakt mot en villatomt så kan man inte anse hålet vara ett säkert discgolfhål. Det räcker med ett misstag och olyckan är framme. Se tidigt till att minimera detta. Anlägg alltid hål så man kastar **från** villatomter, cykelvägar eller andra områden där man inte vill att discen ska landa.

Är banan anlagd i ett område där flera samsas om ytan, anpassa layouten så att kast inte riskerar att gå över vanliga gångstråk eller där andra aktiviteter äger rum.

Undvik dolda landningsytor. Röj upp gångar i växtligheten som gör att man kan se där man vill att discen ska landa och om någon rör sig på dessa platser. Om man är rädd för att dessa gångar ska användas att kastas i styr spelet genom att sätta upp mandopilar (<https://www.pdga.com/rules/official-rules-disc-golf/80401>).

Tänk på att även skapa säkerhet för spelare. Se till att inte anlägga hål som korsar varandra och undvik i största mån att anlägga hål som ligger så nära så man riskerar träffa varandra.

Försök att tänka "worst case" när ni designar era hål. Alla är nybörjare i början så discen kan flyga helt åt ett annat hål än vad banbyggarren tänkt.

Information

Ha en förståelse för att andra som rör sig i området kanske inte förstår sig på discgolf. Sätt upp informationsskyltar vid infart på området där man också förklarar vad man ska göra om man hör någon skrika FORE!

Se också till att informera spelare att hålla extra koll på de hål som kan kräva det.

BIG SISTER
and I'm not afraid to
use her!

Planera för framtiden

Vi har nu kommit så långt med vårt arbete att det är dags att börja bygga. Ofta har man tagit fram 9 eller 18 hål som är väl anpassade efter miljön, spelarna man tänkt ska använda banan och säkra discgolfhål - För människor och miljön. Allt är väl förankrat hos markägare, kommun, aktiviteter och personer som rör sig i området.

I detta läge kan det vara bra att stanna upp lite och tänka på framtiden. Idag anlägger man ofta främre och bakre tee. Det gör att ett hål kan anpassas efter flera målgrupper. Inköp av material blir ofta billigare om man gör ett större inköp. Kanske är det redan nu i första läget lämpligt att några av hålen får främre och bakre tee för att lättare kunna anpassas till elitspelare eller skolklasser.

Spelare i föreningen kommer utvecklas, banan kommer övertid behöva bli svårare. Se redan nu över vilka hål man eventuellt skulle kunna förlänga. Även om arbetet inte behöver göras direkt så kan det vara bra att se över det tidigt för att inte råka lägga andra hål för nära så en eventuell ombyggnation ett par år framåt även påverkar andra hål.

Kan vi kanske anpassa några av hålen så man kan ta sig fram med rullstol? Det är ofta svårt att bygga 18 hål anpassade för paradiscgolf. Men kanske 9 hål går att anpassa med lite modifikation och ett par nya utkast? Läs mer om paradiscgolf här: <https://svensk-discgolf.se/var-verksamhet/paradiscgolf/>

Planerar ni för att ha tävlingar på banan i framtiden. Hur ser det ut med toaletter, finns det vägar där man kan köra ut tillfälliga toaletter på banan vid behov? Eller finns möjlighet att redan nu bygga någon form av förbränningstolett utmed banan.

Önskar ni i framtiden ha ett övningsområde med några extra korgar och kanske ett fält där man kan kasta lite längre kast. Är detta något som kan lösas direkt eller ska man kanske planera in var detta skulle kunna placeras framöver?

Vem ska sköta banan och olika avtal?

Se till att få avtal på plats med kommun eller markägare där det tydligt framgår vem som ska göra vad och vad föreningen får göra på marken. Dessa avtal kan vara uppbyggda på olika sätt och beroende på innehåll och funktion ha lite olika namn.

Skötselavtal - Innefattar oftast att föreningen får rätt att göra mindre skötselarbeten som att röja sly, klippa gräs ta ner mindre träd på utmarkerade områden. Här kan man också skriva in vilka områden kommunen själva har ansvar för att ta hand om och hur ofta detta ska ske.

Nyttjandeavtal - Dessa avtal säger ofta inte något om vad som får göras på marken och av vem. Det anger bara vilken aktivitet som ska bedrivas och hur länge detta ska få ske. Dessa avtal skrivs ofta på 10

år och är viktiga för föreningen om man söker pengar för byggnation mm. Ett nyttjandeavtal ska alltid kompletteras med ett skötselavtal.

Arrendeavtal - Likt nyttjandeavtal så reglerar ett sånt här avtal inte skötsel utan vilken aktivitet som ska äga rum på marken och av vem. Vid arrende så betalar banägaren/föreningen en avtalad ersättning till markägaren. Ofta ger arrende lite mer "exklusivitet" till banägaren/föreningen man behöver troligtvis inte dela området med någon annan, man kan se det lite som att man hyr marken. Viktigt är dock att man för in i detta avtal vem som ska sköta om banan och vilken rätt man har att ta ner träd och vem som har rätt att bestämma vad man ska göra med träd som man tar ner (medvetet eller via exempelvis en storm).

